

Гончарук С.Т.,
к.ю.н., професор,
Усенко Ю.О.,
студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОКРЕМІ ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

На сьогодні в Україні, як і у всьому світі, найвищою цінністю визначено забезпечення прав та свобод людини і громадянина. Особливу увагу приділено неповнолітнім, які є однією з найнезахищеніших верств населення, що обумовлює необхідність створення особливих умов для забезпечення та реалізації їхніх прав. Однак, проблема правопорушень неповнолітніх є і залишається однією з актуальних проблем українського суспільства, яка потребує нагальної розробки та вирішення. Увага до підлітків, молоді в даний час має бути значно підвищена, особливо в плані запобігання правопорушенням та злочинам, оскільки негативні процеси, що відбуваються в соціально-економічній, соціокультурній та морально-психологічній сферах, є несприятливими для особи, насамперед неповнолітнього, молодіжного віку [4, с. 111-114]. За 6 місяців 2011 року неповнолітніми в Україні вчинено 11 тис. 781 адміністративне правопорушення, що на 59,4% більше, ніж за аналогічний період 2010 року. У I півріччі 2011 року на обліку в підрозділах кримінальної міліції у справах дітей органів внутрішніх справ України знаходилося 12 тис. 837 учнів загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладів. З числа неповнолітніх цієї категорії 1,6% – у віці 6-10 років, 18,4% – у віці 11-13 років (причому кількість неповнолітніх цієї категорії у порівнянні з аналогічним періодом 2010 року зросла на 4,1%), 80% – у віці 14-18 років [5]. Якщо говорити про особливості злочинності неповнолітніх, то слід спочатку звернути увагу на те, як до цього явища відносяться самі підлітки. Відповідно до анонімного анкетування проведеного серед учнів загальноосвітніх шкіл 77% опитуваних впевнені, що хуліганство не може кваліфікуватися як злочин, а нецензурні висловлювання у громадських місцях половина підлітків навіть не вважає за правопорушення; 40% – не знають, що зберігання зброї (вогнепальної чи холодної) є злочином; 40% опитуваних вважають, що за викрадання майна (державного чи приватного) не передбачене покарання у вигляді позбавлення волі. Встановлення віку адміністративної відповідальності з шістнадцяти років вважається найбільш доцільним та таким, що відповідає міжна-

родним керівним принципам ООН для попередження злочинності серед підлітків, адже шістнадцятирічний неповнолітній уже здатен зрозуміти протиправність своїх дій та відповідати за них. Адміністративне правопорушення – посягання на громадський і державний порядок, державну власність, права та свободи громадян, на встановлений порядок управління, навмисна чи необережна дія або бездіяльність, за яку законом передбачена адміністративна відповідальність. Згідно з ст. 13 та ст. 24-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення, за вчинення адміністративних правопорушень до неповнолітніх віком від 16 до 18 років застосовуються такі заходи впливу: зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого; застереження; догана або сувора догана; передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання [1, ст. 11-16.]. Відомі американські вчені Елеонора і Шелдон Глюк з метою профілактики правопорушень неповнолітніх запропонували "прогнозування поведінки неповнолітніх", яке полягає в ретельному обстеженні дітей раннього віку та виявленні в них криміногенних властивостей. Основними причинами правопорушень неповнолітніх вважаються, по-перше, соціально-економічні умови: зубожіння населення, відсутність цивілізованих ринкових відносин, зростання в суспільстві рівня безробіття, зокрема серед молоді (кожний третій випускник школи й ПТУ та кожний п'ятий випускник вищих навчальних закладів – безробітні). По-друге, несприятливе сімейне оточення (сорок відсотків неповнолітніх правопорушників виховувалося в неблагополучних сім'ях: з них 30 % – у неповних, 45% – у конфліктних, 25 % – в асоціальних і кримінальних сім'ях). Окрім цього, неформальні та кримінальні об'єднання втягують неповнолітніх до вчинення правопорушень такими шляхами: а) спекулюванням на клановій залежності (піднесенні виняткового статусу членів певного кримінального угруповання); б) заохоченням таких негативних рис людини як жадібність, скупість, прагнення до надмірного ризику тощо; в) демонстрацією хибного психологічного захисту; г) відкритим психологічним (погроза компрометації, шантаж, залякування) та фізичним (побиття, тілесні ушкодження) насильством; д) проханнями про допомогу, порадами, настановами тощо.

Література:

1. Кодекс України про Адміністративні правопорушення чинне законодавство зі змінами і допов. Станом на 5 вересня 2012 року.– 280 с.
2. Горбач О.В. Особливості правового статусу неповнолітніх в про-

вадженні в справах про адміністративні проступки // Держава і право: Збірник наукових праць.– Вип. 29.– К.: Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України.– 2005.– С. 300-307.

3. Ярмак О.М. Урахування специфіки суб'єкта адміністративного проступку при складанні протоколів про адміністративні правопорушення, вчинені неповнолітніми / О.М. Ярмак // Форум права.– 2009.– № 3.– С. 722-727.

4. Ковальчук Ю. Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх. // Право України.– 2003. -№6.-С.111-114

5. "Про стан злочинності серед неповнолітніх у I півріччі 2011 року та основні завдання органів управління освітою щодо профілактики правопорушень серед неповнолітніх" [Електронний ресурс] від 10.10.2011 № 1/9 – 761 – Режим доступу:

<http://education.unian.net/ukr/detail/191526>.

УДК 342.518 (043.2)

Горбатюк Я.В.,
асистент,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ АВІАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ У ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Державна авіаційна служба України є центральним органом виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики в сфері цивільної авіації. З дня проголошення незалежності України органу державної виконавчої влади з цивільної авіації неодноразово змінювали назву та завдання, а також змінювалось його підпорядкування та керівництво.

25 березня 1992 року з метою забезпечення ефективного управління цивільною авіацією Кабінет Міністрів України створює Державну адміністрацію авіаційного транспорту України [1].

17 лютого 1993 року виходить постанова Кабінету Міністрів України № 106, відповідно до якої Державну адміністрацію авіаційного транспорту України ліквідовують, а її функції і повноваження передають Департаменту авіаційного транспорту Міністерства транспорту України [2].

Відповідно до Указу Президента України від 21.12.1994 № 790/94 на базі Департаменту авіаційного транспорту Міністерства транспорту України було утворено Державний департамент авіаційного транспорту України [3].

15 липня 2004 року Державний департамент авіаційного транспорту України ліквідовується, а на його базі утворюється Державна служба України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації [4].

23 травня 2006 р. Кабінет Міністрів України постановляє утворити у складі Міністерства транспорту та зв'язку Державний департамент авіаційного транспорту [5].

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 02.11.2006 № 1526 на базі Державного департаменту авіаційного транспорту та Державної служби з нагляду за забезпеченням безпеки авіації було утворено Державну авіаційну адміністрацію як урядовий орган державного управління [6].

Державна авіаційна адміністрація була ліквідована, оскільки відповідно до Указу Президента України від 09.12.2010 № 1085/2011 утворювалась Державна авіаційна служба України [7].

На відміну від Державної авіаційної служби України та Державної служби України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації, які були створені як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України, Державна адміністрація авіаційного транспорту України, Державний департамент авіаційного транспорту і Державна авіаційна адміністрація визначалися як урядовий орган державного управління, який діє у складі Мінтрансу та йому підпорядковується.

Завдання, покладені на Державний департамент авіаційного транспорту, створений у 2006 році, є значно вужчими порівняно із завданнями однойменного органу, створеного у 1994 році. Зокрема, вони не включали такі: здійснення централізованого державного регулювання у галузі цивільної авіації; проведення реєстрації та сертифікації об'єктів і суб'єктів цивільної авіації; організація обслуговування повітряного руху в повітряному просторі України; налагодження і розвиток зовнішньоекономічних зв'язків та представництво України в міжнародних авіаційних організаціях та ін. Частково це пов'язано з тим, що паралельно існувала Державна служба України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації, яка і виконувала ці завдання.

Досить обмеженими є і завдання Державної адміністрації авіаційного транспорту України, створеної у 1992 році. До них не включені завдання, які згодом виконували її правонаступники, такі як: регулювання використання повітряного простору; організація авіаційних перевезень; організація розроблення нормативно-правової бази у галузі цивільної авіації.

Аналіз завдань органу державної влади у сфері цивільної авіації на